

Naročnina: doma na skü-pni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Crensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Trüdimo se za gospodarski podvig prekmurskoga ljudstva . . .

Naša krajina ma med svojimi izobraženci tüdi lüdi, ki so združeni v društvi, štero „dopüšča vsakomi člani kakšiste (polübnü) svetovni nazor“ i ki si je „za svoj cio določilo“, ka se trüdi za „kulturni, socijalni in gospodarski podvig prekmurskega ljudstva“, pa se za te „dvig“ tüdi „bori“. Tüdi ustanavlja to društvo „potujoče knjižnice, zato, da bi z dobrimi knjigami v materinskem jeziku dvignil kulturni napredek med prekmurskim ljudstvom“. To so njüve lastne reči i tak so sami povedali od sebe. Tem rečam te že lahko verjemo, da nam pokažejo njüvo pravo sliko.

V tom društvu se lahko teda vsi zberejo. Vsaki, ki verje v Boga ali ne, krščenik i brezverec, kapitalist i komunist, marksist i fašist — pač vsakši, ki samo šče delati za „kulturni, socijalni in gospodarski podvig prekmurskega ljudstva“. Samo to je potrebno i nikaj drügo. To je tista osnova, kde naj se vsi združimo v bratskom objemu ednakosti, pravice i slobode, kde se naj borimo za „ljudsko pravico“ i „staro pravdo“.

Kak nespametni smo pač mi lüdje na sveti. Zakaj tej strašni boji v Španiji i tisto zverinsko klanje v Rusiji, zakaj takši boji i nasprotstva med fašisti i komunisti, kapitalisti i proletarijatom? Vse to je strašna bedarija. Zakaj se ločiti v dva tabora i te se med sebov boriti na žive i mrtve? Ali ne bi bilo rejsan bole pametno, če bi si vse človeštvo ustanovilo podobno društvo, ki bi dopüščalo vsakomi člani (kapitalisti, katoličani, fašisti, komunisti itd) njegov „svetovni nazor“ i bi melo za svoj cio, boriti se za „kulturni, socijalni in gospodarski podvig“ vsega človeškoga roda? Kak lepo bi bilo te na sveti. Ustanavljali bi potüjoče knjižnice i bi te z dobrimi knjigami v materinskem jeziku dvigali kulturni napredek človeštva. Te knjižnice bi vozili lahko okoli z železnicami, ki zdaj itak nemajo kaj voziti, ar lüdje že nemajo penez i tüdi letine so bole slabe. Tak bi železnice tüdi nekaj zaslužile. Kelko delavcov bi lahko bilo zaposlenih pri nalaganju knjig, pri prevozi knjig z vlaka v naše vesnice itd.

Pa zakaj naj bi človeštvo ustanavljalo podobno društvo. Ne potrebno. To naše društvo „poljubnoga svetovnoge nazora“ naj bi svoj delokrog razširilo na celi svet. Naziv „prekmurski“ bi se pač mogeo samo črtati. Kak enostavno bi to šlo. I celi svet bi bio rešeni.

Samo to bi bila nevolja, proti komi naj bi se te to društvo borilo. Ja, na to smo skoro pozabili. Ar društvo ma v programi, da se „strogo v skladu“ s pravili „bori“. Če se društvo ne bori, je nepotrebno. Pa naj nas to ne skrbi, proti komi bi se borili. Vej samo pogled na dozdašnje delo na to naše društvo polübnoga svetovnoge nazora nam s prstom pokaže, kde i što je naš sovražnik. Na sveti je vnoge nesebičnih lüdi, čistih rok, ki so vse svoje življenje živeli i živejo za drüge; ki vse svoje düševne i telovne moči žrtvüjejo v dobro bližnjega. Ki so sami ostali siromaki. To so tisti lüdje, ki kak sv. Janez Krstnik Herodeži, pravijo vsakomi človeki, ki hodi po nepravoj, krivičnoj poti. — „Ne ti je to dovoljeno!“ To so tisti lüdje, ki istino povejo odločno i brez straha vsakomi odkrito v obraz. Povejo jo brezverci, kapitalisti i komunisti! To so tisti lüdje, proti šterim bi se moglo boriti to novoustanovljeno svetovno društvo lüdi polübnoga svetovnoge nazora.

V tom bi obstojao boj za kul-

Verni Goričanci — svojimi kmečkomi voditeli Dr. Korošci.

Minister g. Dr. Krek na shodi JRZ pri Gradi. — Okoli 3000 Goričancov manifesteralo v slogi, sküpnosti i odličnoj disciplini za politiko edinoga slovenskoga kmečkoga voditelja Dr. Korošca. — Slabo vremen preperečilo šče trikrat vekšo vdeležbo. — Drügi odlični govorniki: minister v. p. Vesenjak, Dr. Klar, g. Bajlec i tajnik JRZ g. Kranjc.

Grad, te prekrasen kotiček naše lepe Goričke, je doživo dnes tjeđen svoj pomemben i zgodovinski den. Ne je bilo čüti, da bi na gračka i spoj gorička fla stopo kda kakši aktivni minister i obiskao naše vrle i poštene goričke kmete. Dokač so bili na vladi lüdje, ki ne so prišli iz naših kmečkih vrst, se je nieden minister ne spomno, da tüdi pri Gradi, da tüdi na Goričkom žive siromaški ali veren i vrli kmečki narod, ki ravno tak potrebuje pomoči, tanačov i lübezni kak drügi kraji, če ešče nej bole. Te gospodje so sedeli na mehkih stocaj i so ne občütili potrebe, da bi šli, obiskali i pomagali najdalešnjim i zakonitim krajom. Minolo pa je ešče komaj dobro leto, od kak je prišla za JNS-arsko diktaturo lüdska vlada, v šteroj tüdi mi Slovenci mammo resan dva praviva kmečkiva voditelja i katoličanska boritelja: g. Dr. Korošca i g. Dr. Krega. Naš slovenski voditeo g. Dr. Korošec bi sam najrajši osebnoprišeo med svoje drage Goričance. Ali prevnogi državni posli so ga zadržali.

Prišo pa je drügi naš kmečki voditeo i slovenski minister g. Dr. Krek i s tem ispueno že davno željo Goričancov. Z g. ministrom Kregom pa so prišli h Gradi tüdi drügi kmečki boritelji i voditelje i to: minister v. p. g. I. Vesenjak, tajnik JRZ. g. M. Kranjc, nar. poslanec za lendavski srez g. Dr. Klar i bankski svetnik g. Bajlec iz Sobote. Navzoči je bio tüdi zastopnik oblasti sreski načelnik g. Lipovšek.

Priprave za grački shod.

Krajevna organizacija JRZ. pri Gradi je že dugo časa občütila potrebo, da tü v lepom goričkom kotu priredi javen politični shod. Naši Goričanci so vsigdar bili, so dnes i bodo vsigdar pristaši g. Dr. Korošca. Ar so zadnje čase prihajali med te miren gorički narod razni plačani komunistični, JNS arski i Mačkovi agenti i so šteli z raznimi oblübamami delati propagando za svoje sebične i nepoštene namene, je bilo potrebno našim dobrim gračkim i goričkim možem i dečkom povedati, naj se ne dajo zapelavati i noriti od tühinskih agentov. Vodstvo organizacije JRZ. pri Gradi, na čeli z agilnim g. bankskim svetnikom Bačičem je vse potrebno včinolo, da grački shod na zvünaj i znotraj sijajno izpadne. Na predvečer shoda so vrli varašanci z veseljom priběžali, da lepo okrasijo i pripravijo zborovalni prostor. Ali, na žalost, slabo vreme je preperečilo vsako

turni, socijalni i gospodarski napredek človeštva. V tom najpre obstoja tüdi boj naših lüdi polübnoga svetovnoge nazora. V bratskom objemu so združeni tej mladi „socijalno“ čüteči lüdje z največšim bogatašom v Soboti. V njegovom listi, ki je „zraseo iz žüloy i znoja našega ljudstva“ (Nov. 6. sept.) i šteroga lastnik je postao bogataš v tistoj državi, za štero so se drügi borili i pri tom ostali šče naprej siromaki, se oboji sküпно borijo za „kulturni“ napredek proti lüdem čistoga srca i čistih rok! Marksisti se vküper z bogataši borijo proti pravici i resnici, borijo posebno za gospodarski podvig našega ljudstva, ki ga je v istini potrebno!

Marksisti se prej borijo proti kapitalistom. Ve pa den za dnevom čüjemo posebno iz Rusije glas, ka je ravno kapitalizem i fašizem največši nasprotnik „komunističnoga“ raja. — Marksizem se prej bori za pravice

zvünešnje delo. Ali to je ne strlo močne vole i želje varašancov, da odličnim gostom pripravijo lepi sprejem. V nedelo zajtra, kda je dež henjao i se je prikazala jütranja zarja, so ponovno pohiteli i grački dečki i dekleta sijajno pripravili zborovalni prostor.

Sprejem ministra g. Krega i drüghih odličnih gostov.

S težkim srcem smo pričaküvali nedelskoga jütra i prosili, da bi nam dobri Bog za te den dao lepo vreme. I naša želja je bila poslühnjena. Dešč je henjao i čakao tak dugo, da smo opravili našo lepo politično manifestacijo. Točno ob pol 9. vöri so se pri Kmečkoj hranilnici i posojilnici pri Gradi zbrala šolska deca pod vodstvom svojih vučitelov, zastopstvo občine, uradov, gasilcov i drüghih organizacij pa velka četa naših zavednih možkov i dečkov, članov JRZ. Z godbov na čeli i z zastavov je veličastna povorka zavinola od posojilnice na marof, gde je bio določen sprejem. Dobrih 10 minut pred 10 vörov se je pripelao g. minister s svojim spremstvom. Godba je zaigrala „Hej Slovenci“. Kda je gospod minister istopoga je pozdravila nešteta vnožina z mahanjom robcov i z vzklikanjem: „Živio g. minister“. Pristopo je mladi deček z lepim šopkom i v imeni dece zaželo g. ministri dobrodošlico. Za njim je gospoda ministra pozdravo v imeni goričanskoga naroda g. bankski svetnik Bačič. V imeni vučitelstva i drüge inteligence je pozdravo ministra g. šol. upraviteo Beloglavec, v imeni občine pa predsednik občine.

Povorka v cerkev k sv. meši.

Po slavnostnom sprejemi na marofi se je povorka začnola vračati nazaj proti cerkvi. Med pohodom so možki i dečki veselo vzklikali slovenskomi voditeli g. Dr. Korošci, g. ministri Dr. Kreki i drüghim gostom. Pri sv. meši i predgi so bili g. minister i vsi drügi odlični gostje. Po končanoj službi božoj se je palik razvila povorka od cerkve k govorniškomi odri, ki je bio ves v zelenji, v cvetji, v vencaj i zastavaj. Nad odrom je bio krasen napis „Verni Goričanci — svojimi kmečkomi voditeli Dr. Korošci“ — ki je povedao istinsko lübezen Goričancov do Dr. Korošca. Tüdi celi drügi plac je bio spleteni i okrašeni z vnožimi mlaji i slavoloki.

Slavnostno zborovanje.

Točno ob 11 vöri je g. bankski svetnik Bačič Franc otvorio slavnost-

„ponižanih i razžaljenih“, kak to tej lüdje tak radi ponavljajo. Marksisti se prej borijo proti vsakomi „izrablanji i izžemanji“ „delovnih mas“ od strani kapitalistov. Takše je prej poslanstvo marksizma, ki prinaša socijalno pravivčnost. Pa gde vidimo pri naših gospodaj polübnoga svetovnoge nazora kaj podobnoga? Tej se bratijo z našim največšim bogatašom. Ali so kda vzdignoli glas proti človeki, ki si je z pejnez, štere si je zaslužo pri bikaj našega ljudstva, štere bi leško tüdi večkrat, če ne vsigdar, dragše plačüvao, postavla po najrazličnejših krajaj naše države najmodernejše mesnice i se tak njegov kapital od dneva do dneva množi i njegov küp penez raste. Preglednite spise, na priliko povesti i romane edinoga izmed vodilnih lüdi teh gospodov polübnoga svetovnoge nazora, ali najdete kde samo edno reč, da bi v njih obsodo ravnanje našega bogataša s cenami naše živine

no zborovanje. Pozdravo je predvsem izrednoga gosta g. ministra Krega, nato pa tüdi vse drüge odlične goste, domače zastopnike i končno okoli 3000 zavednih Goričkih možkov i dečkov, ki so se te den v slogi i sküpnosti zbrali pri Gradi, da manifestirajo za našo dobro stvar. Včasi nato je predao reč glavnomi govorniki na tom shodi pri Gradi g. ministri Kreki.

Govor ministra Dr. Krega.

Najprve je razjasno zdajšnji politični položaj i povdaro važnost sodelovanja dobrih krščenških mož pri občinskih volitvaj.

V drügom deli svojega govora je povedao od našega razmerja do Hrvatov sledeče:

„Mi Slovenci ščemo tüdi ostati Slovenci. Zato bodemo od svojih stvarih sami odločali i za svoje interese po svojoj lastnoj pameti delali. Mačkovo gibanje je po njegovoj izjavi hrvatsko narodno gibanje. Naj to tüdi ostane. Ne branimo Hrvatom, da bi ne ostali verni svojimi Mački, zato pa tüdi mi za sebe zahtevamo pravico, da ostanemo Slovenci zvesti dr. Korošci. Najostrejše obsojamo vse tiste, ki posküšajo pod firmov mačkovstva delati zmešnjave med Slovenci. Pod Mačkovov firmov bi se radi vrinoli v slovenske vrste tisti, ki za slovenske interese dozdašnje nikaj ne so napravili, ar so se dozdašnje ne mogli med Slovenci uveljaviti. Sami si bodemo izbrali zastopnika, ki nas bude vodo. Za Mačkovo gibanje se zavzemajo mladi lüdje, ki so ali komunisti ali anarhisti i razdiralci.“

V nadalnom govori je g. minister razložo uredbo od razdužitve kmeta. G. Krega so poslüšali številni poslüšavci z največšim zanimanjem i odobravanjem. Včasi v začetki ministrovoga govora se je šteo oglasiti nekši „poznani mačkovec, šteri je bio za te poseo najeti. Gde je pa vido, da je „sam“, je postao tak ponizen i tihi, kak da ga nega na sveti. Najhitrej njemi je bilo žao ešče za tisto reč, štero je povedao v svojoj zapelanosti.

Govor g. min. v p. Vesenjaka.

Za g. ministrom Kregom je nastopo g. minister v. p. Vesenjak, ki je meo lepi govor od samouprave i decentralizacije. Dotekno se je tüdi našega gospodarskoga i prosvetnoga pitanja. Vsi navzoči poslüšalci so z velikim odobravanjem sledili njegovomi govori. (Od drüghih govornikov vsebino objavlammo na 2 strani 2 kolona.)

posebno v časi Jevtičovoga i Kramarovoga režima?

Ali se takše i podobno delo pravi, delati za „gospodarski podvig“ našega prekmurskoga ljudstva? Ali se to pravi boriti se za pravice „delovne mase“? Ali se šče takši lüdje vü-pajo med kmete i delavce priti s svojimi za „gospodarski podvig prekmurskega ljudstva“ borečimi se načeli? Malo več značajnosti i doslednosti bi pa že pričaküvali od lüdi z zrelostnim izpričevalom v žepi! Če njim je v istini za pravico, naj se borijo proti krivici, ne pa proti čistim rokam i čistim srcem!

Tak se tej mladi „socijalno“ čüteči lüdje vküper z našim bogatašom trüdijo i borijo za kulturni, socijalni, posebno pa gospodarski podvig našega ljudstva! Marksizem i kapitalizem v bratskom objemu v borbi proti poštenosti, značajnosti, v borbi proti istinskoj blaginji delovnoga ljudstva,

NEDELA

osemnajsta po risalaj.

Evangelij (sv. Mataja 9.) Tisti čas se je Jezus, gda je stopo v ladjo, prepelal i prišeo v svoje mesto. I poglej, prinesli so njemu mrtvoudnoga, ležečega na posteli. Gda je Jezus vido njih vero, je pravo mrtvoudnomi: „Zavtipaj, sin, odpuščeni so ti Tvoji grehi“. I glej, neštérni od pismoukov so si mislili: „Te govori bogokletno“. Kda je Jezus vido njih misli, je pravo: „Zakaj v srci hudo mislite? Ka je leže, praviti: „Odpuščeni so ti grehi“, ali praviti: „Vstani i hodi?“ Da te pa znali, da ma sin človekov oblast, na zemli odpuščati grehe“ — pravi te mrtvoudnomi: — „vstani, vzemi svojo posteo i idi na svoj dom“. I stano je i odiseo na svoj dom. Kda so pa vnožine to videle, so se zbojale i slavile Boga, ki je dao ljudem takšo oblast.

Dvoje čüdo nam kaže denešnji evangelij: grešnika očisti, rekoč: „odpuščeni so ti tvoji grehi“; betežnika ozdravi, rekoč: „vstani i hodi“. Obe čüdi nam oznanujeta božo vsemogočnost. Vsemogočen je Bog v telovnom sveti, vsemogočen pa tudi v duhovnom sveti.

Betežnika ozdraviti z rečjov, što zmoro to? Pa poglej malo okoli sebe. Edno samo travo stvoriti, što more? Eden sam kámen napraviti, što more? Zgledni se večer na jasno zvezdnato nebo. Edno samo zvezdo prižgati, što zmoro kaj takšega? Pa kelko je zvezd na nebi, ki jih vidimo i kelko jih je, ki jih s prostim okom ne vidimo, pač pa z dobrim dalnogledom. I kak velke so zvezde! Sto i jezerokrat večke, kak naša zemla. Naše sunce celo 1,300.000 krat večke kak zemla! Pa so zvezde, ki so vno-go večke, kak sunce. Vse jih je stvoro Bog, ki je vsemogočen, i z ednov samov rečjov: bodi!

Ka je človek pred Bogom. Ka more človek pred Bogom. Tak kak je pesek mali pred suncom, je človek mali pred Bogom. Niti edne travice nemre napraviti. I denok vüpa proti Bogi govoriti. Pijanec se bije po prsaj: ka mi što more? Nečistnik hodi zamazani: nega Boga! Komunist podira cerkve, mori duhovnike i verne kristjane: vničimo Boga. Kapitalist grmadi peneze, siromaki z žülnatnimi rokami jemle njegov zaslužek i v svoj žep devle: bogastvo je moj bog. Poglej ga, človeka, mala smet tü na zemli i proti Bogu se postayla, ga nešče meti za Boga, se nešče držati njegovih zapovedi. Nešče vervati v sodbo, smeje se onim, ki verjejo. Takši je človek. Vsemogočen je Bog, ki se lahko premaga, da nadütoga, brezvernoga človeka na mesti ne konča.

Spadnimo na kolena pred Vsemogočnim i ga molimo. Ne odürjavajmo ga i ne žalimo ga, ar vsemi bo ednok konec i jako težki račun bomo davali pred Njim za svoje grešno početje. Najvekši je človek te, gda ponizno prikloni svojo glavo — pa če tudi je vučeni — pred Vsemogočnim Bogom.

Dijaški kotichek.

(Refleksije)

Vera je neobhodno potrebna. Kaj bi bilo z ubožci, če ne bi bilo vere? Če jim vzamete vero kaj jim boste dali? Ali jim boste rekli, da imajo pravico do sreče? Toda, kako jim dati to srečo? Z razdelitvijo državnega premoženja? Če bi pa vsak dobil le nekaj dinarjev...

Ali jim boste rekli: „Potrpíte, na zemlji so gore in doline, tako so med narodi bogatini in reveži. Bogatini so gore, vi reveži ste doline. Kakor zemlja ne more biti brez gora in dolin, tako narod ne more biti brez bogatinov in revežev.“ Ali jih bo ta odgovor umiril in oveselil? Ali jih bodo te besede osrečile? Morda jim bodo trenutno zatemnile oči, a solz ne bodo mogle nikdar obrisati. Obljubljati srečo in nebesa na zemlji, se pravi iz naroda se norčevati.

Če jim vzamete vero, kaj jim boste dali?

„Lačen sem!“ vpíje revež.... „Duhovnike imaš, k njim pojdi!“ odgovarjajo brezverci in nalagajo ubožce na ramena duhovnikov, in če si upa revež ustaviti koga na cesti in ga prositi pomoči, si upa edinole duhovnika. — „Bolan sem, trpim!“ vpíjejo revni bolniki... „Tam so redovnice!“

Govor nar. poslanca dr. Klara.

Kak tretji govornik je nastopo dr. Klar, nar. poslanec za lendavski srez. V imeni lendavskoga sreza je pozdravo goričanske može i dečke, žene i dekle. Njegov govor — pun navdušenja — je bio poziv Goričancom, naj ostanejo verni dr. Korošci, ar je samo dr. Korošec spravo, spravla i bo spravo kaj dobroga za naš kmečki slovenski narod. Ar so drugi predgovorniki govorili od slovenskih razmer samo na splošno, se je g. dr. Klar pomüdo malo pri razmeraj v Slov. krajini. Vsakoga človeka bole sodimo po delaj njegovih kak pa po rečaj. Zdjaj pa pogljemo malo, što je spravo našim ljudem največ dobroga, če ne naš voditeo dr. Korošec? Što je dvigno gospodarske cene? Što je našim ljudem — dvovlastnikom odpro slobodno pot? Što je vredo izseljensko pitanje, što povzdigno v Soboti delavski dom? Što je nazaj spravo našo prekmursko gimnazijo? Što je napravo ešče dosta drugih dobrot prekmurskomi ljudstvi? Nišče drugi, kak slovenski kmečki voditeo dr. Korošec.

On ne obečavle dosta. On dela. Eno leto ga komaj mamó ešče na vladi, pa kelko je že spravo! Kelko so pa spravili gospodje iz JNS arskoga, liberalnoga i drugih taborov našemi ljudstvi v dugih 7 letaj kak so sedeli na vladnih storaj? Nindri nikaj nemajo pokazati. — Po deli sodimo — ne po rečaj!

Izvolimo za župane našim goričanskim občinam može, šteri so Korošcovi, so vsigdar bili i bodo. To de najlepša zahvala našemi voditeli dr. Korošci. Zdržimo se z lendavskim srezom i pri občinskih volitvja pokažimo, da sta oba prekmurska sreza tesno v objemi dr. Korošca.

G. banski svetnik Bajlec.

K reči se je oglaso banski svetnik g. Bajlec. Tüdi on je naglaso delo naših voditelov za naše kmečko ljudstvo. Naši ne obečavlejo, liki delajo. Ka se ešče nigdar ne zgodilo, je prišo h Gradi aktivni minister i s tem pokazó, da misli i dela za nas. Hodo je i vido naše blatne i slabe ceste i zveze. — Dobili bomo lepšo cesto do cerkvi, dobili bomo lepšo i boukšo zvezó z Mačkoyci, dobili bomo ešče več toga. Ne do naši voditelje trobili sveti — ne — i ki dali i napravili nam bodo. — Ali tüdi mi pokažimo — posebno pri zdajšnjih občinskih volitvja: Zvestobo za svestobo!

Kak zadnji se je oglaso k reči tajnik JRZ g. M. Kranjc. (Od vsebine njegovoga govora i nadalnoga poteka shoda bomo pisali v prišestnoj številki. Op. uredništva.)

Shod je zaključó g. minister Vesenjaka i se vsem zborovalcom lepo zahvalo.

odgovarjajo brezverci in nalože breme na čista angelska bitja, da preživljajo življenje v oskrbovanju bolnikov, sirot in najbolj zapuščenih bitij. — „Imam otroke, potrebne vzgoje pa sem reven!“ kliče ljudstvo... „Tam imaš redovnike in redovnice, obrni se do njih, ti se trudijo z izmečkom človeštva. — Vzemite vero, in jaz ne vem, kaj bo iz naroda.“

O pač, vem kaj bo. Izgubil bo dobrotnike in dobrotnice, najbolj požrtvovalne, najbolj ljubeznive. In kaj bodo postavili na njihovo mesto? Nič! Ali poznate razloček med politikom in redovnico? Politik govori vedno o zatajevanju, ne stori pa nič dočim uboga redovnica navadno molči, pri tem se pa zatajuje.

Le poglejte usmiljeno sestro, ki streže bolnikom, in šolsko sestro, ki poučuje otroke. Kaj jih sili k temu? Dobiček? Če pa nimata nikake plače.

Kaj torej? Jezus Kristus, ki s svojim trpljenjem oznanja požrtvovalnost s svojim delovanjem pa ljubezen do malih in trpečih. Kakšen zločin tedaj, odvzeti vero!

Kaj bi bilo z ljudstvom, če bi izginila vera? Ne imelo bi več teh ljubečih angelov in v svoji bedi bi umiralo zapuščeno. — Ne imelo bi tolažbe v prihodnje življenje in v svoji bedi bi obupavalo. — Ne imelo bi ničesar, kar bi ga brzdalo v pogub-

Politični pregled.

Domači.

Minister dr. Krek v našoj krajini. Najvažnejši dogodek preminóčega tjedna v našoj krajini je bio obisk gospoda ministra Dr. Kreka. Gospod minister, šteri našo krajino izredno lübi i nam pokaže svojo naklonjenost i se potegüje za nas, gde samo more, je to svojo lübezen do naše krajine ponovno dokazao s tem, da je zdaj v kratkom časi bio že drugóč v našoj krajini. Preminóče nedelo zajtra se je pripelao iz Maribora z aučom v Sobotu na dom g. banskoga svetnika Bajleca, odket se je po kratkom zajtriki odpelao v družbi g. ministra v pokoji Vesenjaka, g. narodnoga poslanca dr. Klara, g. banovinskoga tajnika Kranjca, g. banskoga svetnika Bajleca i g. načelnika Lipovšeka na shod h Gradi. Po shodi se je gospod minister odpelao v Rakičan, gde se je vdeležó blagoslovitve nove električne naprave. Naše ljudstvo je gospoda ministra vsešerom z največšom radostjov i z največšim spoštüvanjom sprijalo z želov, naj bi gospod minister ešče večkrat prišao k nam, kak v krajino, štera ga z vsov lübeznijov sprejme.

Zavolo nedostojnoga obnašanja je bio kaznovani advokatski pripravnik g. Kovač iz Nedelice. Kak je ešče vsem tistim v spomini, šteri so bili navzoči pri velkom shodi g. ministra dr. Kreka v Lendavi, se je g. Kovač tam tak obnašao, da je bilo vse naše poštene lüdi naravnoč sram. Sredi med vnožinov ljudstva je meo srakico do pojasa razkapčeno, oči vó potisnjene, vse žile na guti napnjene, okoli vüst penavi, pa je kričao pa mlato z rokami v smeri proti g. ministri, tak ka smó dostokrat ne mogli razločiti, če so bili to človeči, ali žüvinski glasovi. Za takše svoje obnašanje ga je oblast kaznovala z 500 Din kazni, če pa toga ne bi mogao plačati pa 10 dni zopora. Kovač se je proti toj kazni pritožo, pa je bila pritožba kak neosnovana zavrjnena. Mladim gospodom, šteri so zavolo obnašanja kaznovani, nemremo ravno preveč častitati.

Plačüvanje kmečkih dugov. Najvažnejši zakon, šteroga je naša vlada zadnji tjeden napravila, je gotovo zakon od plačüvanja kmečkih dugov, ali kak se uradno imenüje, „Uredba o likvidaciji kmečkih dugov“. Po toj uredbi se bo tistim, šteri so po toj uredbi smatrani kak kmetje, dug brisao do polovice, če je dužnik ne več dužen kak 25.009 Din i če je dug v posojilnici ali banki. Če je što dužen posojilnici ali banki nad 25.000 pa do 500.000 Din, tomi se briše 30 do 50 procentov, kak ga sodišče oce- ni, da je bole ali menje zmožen plačati. Brisano šumo pa nosijo nikelko banke i posojilnice, največ pa država,

nih strasteh in tako bi podivjalo. Dogajali bi se prizori kakor jih vidimo v Rusiji in Španiji. „V Caricinu ob Volgi, ki se zdaj imenüje „Stalingrad“ — tako poroča očevidec — „sem nekoč doživél dneve, ki niso imeli v zaporih nobenega na smrt obsojenega jetnika. Ljudstvo je bilo preplašeno in si ni upalo delati javnih prestopkov. Oblasti so se zbale, da se ne bi komunisti odvadili moriti. Prijeli so na tikem več desetoric nedolžnih meščanov in jih po noči ustrelili, da ne bi prišla mladina iz vaje. Slični dogodki so se dogajali tüdi po drugih mestih, in vi komunistični mladenci, to dobro veste.“

Beda, obup, podivjanje, evo vam posledic brezverstva!

Na koncu še vprašaj domovino, kaj je vera za njo.

Thiers ni bil katoličan, in vendar ga slišimo reči: „Če bi imel v svoji oblasti zaklad vere, bi ga hotel razdeliti po svoji domovini. Imel je prav.“

Da domovina prospeva, potrebuje požrtvovalnih državljanov, ki so pokorni postavam, ljubijo domovino in so pripravni za njo umreti. Kdo bolj priporoča to kakor katoliška vera? Kje je vera, ki bi tako močno klicala kakor katoliška: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!“ (Mk. 12, 17.) — Vsak

štera izda posojilnicam i bankam bone, za štere si denarni zavodi potom lahko spravijo peneze za izplačilo vlog. Če je pa kmet dužen kmeti, ali kakšemi drugomi privatniki, ne posojilnici ali banki, te na predlog upnika sodišče določi, kelko mora dolžnik plačati. Če je upnik pobirao previsoke, oderuške obresti, te sodišče zniža dug lahko na polovico ali ešče več.

Če pa upnik dokaže, da dužnik popunoma lahko plača celo šumo, sodišče odloči, da plača dužnik upniki kmeti celo šumo, v 12 letaj po 3 procente obresti. Dugovje pod 250 Din so nej zaščiteni i se morajo plačati v celoti včasi. Dug obrtniki ali trgovci do 500 Din se mora plačati v 12 letaj brez obresti. Vse to vala se razmi samo za stare duge, šteri so nastali pred 20. aprilom 1932. leta. Dugovje, šteri so nastali po tom časi, kak tüdi razne komencije, arenda, kazni i delavske plače. Dug, šteroga što mora plačati iz herbije po pogodbi, ali teštamenti, se tüdi lahko zniža do polovice, če tisti, šteri mora drugoga vóplačati, dokaže, da se je tisto nepremično imanje, iz šteroga mora druge vóplačati, od časa, gda je bila pogodba napravljena, pa do časa, gda trbe vóplačati, na svojoj vrednosti preračunanoj v peneze zmenšalo za več kak 25 procentov.

Gda se ugotovi, na kelko se zmenša dug kmetov, te je kmet ostaneč duga, šteroga je do zdaj meo v posojilnici ali banki, od zdaj naprej dužen plačati državi i to v 12 letaj po 4 i pol procente obresti. Vsakša rata se mora plačati najkesnej do prvoga novembra vsakše leto. Prvo rato bodo morali dužniki kmetje plačati že letos 1. novembra. Za državo bo te rate pobirala Priviligirana agrarna banka v Ljubljani po posebnih čekaj tak, kak se pobira državna dača. Šteri kmet pa tüdi zdaj ne bi redno plačüvao svojih dugov, tisti zgübi zaščito i se ves dug naednok sterja od njega.

Rešitev kmečkih dugov je bilo edno zmed najžmetnejših pitanj i je bilo strašno teško to tak rešiti, da bi bili vsi zadovoljni. Po toj uredbi bo država teške milijone prevzela na sebe, nikelko pa tüdi posojilnice i banke, posebno tiste, štere so do zdaj iz kmečkih dugov velke dobičke delale. Dobro je pa, da se je vlada denok ednok odločila i to pitanje rešila. Z izdanjom bonov i kreditiranjem naših denarnih zavodov bodo cene kmečkim pridelkov močno šle gori i kmet se denok ednok lahko reši svojih dugov. Upniki pa šteri so šparali i svoje peneze nosili v posojilnice, teh svojih vlog ne zgübjijo, nego je dobijo v rataj v celoti izplačane. Zaistino so vnogi i vnogi siromaški kmetje lahko zahvalni zdajšnjoj vladi, v šteroj je tüdi naš slovenski voditeo Dr. Korošec.

človek bodi višji oblasti podložen: ni namreč oblasti od drugod kakor od Boga.“ (Rimlj. 13, 17.) Kdo se je zoperstavil Kalvinu, ko je učil, da učenci sv. evangelija niso dolžni ubogati svetno oblast? Katoliška vera.

Kje najdete vero, ki bi pokazala tako zvestih domobrancev, kakor katoliška? Ona je rešila Evropo divjih barbarov, ona se je borila za prostost sužnjev, ona je zmagala pri Dunaju in Lepantu, ona je hrabrila Francoze, Angleže in Irance, da so se z nepopisno navdušenostjo borili za domovino še tedaj, ko je imela domovina zanje le verige in mučeniško orodje. Toda dosti! Če bi našteval, bi ne skončal.

In zdaj odstranite Boga in vero S čim boste nadomestili vero? z vedo? Toda ta rodi učenjakov, ne pa pravičnih in požrtvovalnih državljanov. — S postavo? Toda ta brez vere ne sega do duše, ampak vlada le na zunaj. — Z močjo? Dobro! Z železom in bičem boste nadomestili Boga in vero. Toda, ko ljudstvo nima vere, mora biti suženj. Glejte domovino brez vere: — domovino sužnjev!

O vi, ki imate vero, razlijte jo v svojo vas, v svoja mesta, po svoji domovini, med svoj narod, kajti narod, če je veren je najbolj navdušen, je bolj močan v obrambi svoje velikosti. (Konec).

Svetovni.

Komunisti iz Španije skoro pregnani. Redna vojska Španske države, štera je ne mogla več trpeti neredov i krivic, kakše je delala komunistična španska vlada i se je za toga volo odločila, da napravi v državi red, vsešerom čiduže bole napreduje. Komunisti v največjem neredi vsešerom bežijo pred rednov španskov vojskov, pri tom pa nad prebivalstvom i njihovim imanjom ne henjajo s svojimi grozovitostmi. Dnes je že celomi sveti jasno, da je komunizem za človeško družbo največša nesreča. Ka delajo komunisti v Španiji, se skoro ne da popisati. Morijo, kolejo, ropajo, kradnejo, do koj pridejo. Vse pač po tistom, nam že znanom recepti: kaje tvoje, je moje, pa če mi ne daš, ti razbijem glavo. To je pač nevarna banda pokvarjencov i manjakov, šteri bi radi brez dela iz trüdov, delavnosti i šparavnosti dügih živeli. To najlepše lahko vidimo tüdi pri nas, da se za komunizem navdušujejo navadno samo kakši pokvarjenci i manjaki.

Nova trgovinska pogodba med Italijov i Jugoslavijov je bila podpisana preminočo soboto, dne 26. sept. Vüpamo se, da bo s tov novov pogodbov tüdi našemi kmeti v vekšoj meri pomagano, da ležej svoje pridelke i živino proda. Delavnost naše vlade se lepo kaže ravno v tom, da stalno skrbi za to, naj bi se cene kmečkim pridelkom i živini zdignole i nova trgovinska pogodba z Italijov gotovo dosta pripomore k tom, da se cene živini ešče bole zdignejo.

Vrednost francoskoga franka znižana. Francoska vlada je vrednost franka znižala za skoro 30 procentov. Za naše delavce bo to slabo, zato ka za frank dobijo skoro eno tretino manje kak do zdaj, pravijo pa, da misli zdajšnja francoska vlada delati na to, naj se tüdi delavske plače za telko zvišajo, za kelko se je frank v svojoj vrednosti znižao.

Prekmursko muzejsko društvo.

Minulo nedeljo 27. septembra je imelo PMD svoj tretji občni zbor v Soboti. Iz odborniških poročil smo spoznali, da to naše mlado, skromno, samemu sebi prepuščeno društvo žilavo gradi svojo bodočnost. Dasi PMD ne prejema niti sorazmerno takih podpor, kakor ostala podobna društva na Slovenskem, je vendar iz dobre volje članov in zlasti odbornikov storilo marsikaj. Skušalo si je zlasti zagotoviti prepotrepne prostore. Upamo, da jih bomo radi razumevanja soboške občine kmalu dobili v gradu v Soboti. S tem se bo delo društva lahko razmahnilo, ker bo imelo kam shraniti nabrane zgodovinske in narodopisne predmete, dalje je odbor skrbel zlasti za knjižnico, ki je z darilom prof. S. Milača (62 števil) in Mohorjeve družbe letos precej narasla. Za spoznavanje naše kulturne zgodovine je društvo preskrbelo, da se je 18. avg. vršil ogled znamenite gotske cerkve v Turnišču. Založilo je tudi razglednico notranjščine te cerkve in portala soboškega gradu. Poziva članstvo, naj kupuje in širi te razglednice, prosí pa isto tudi vse ostale prijatelje naše kulture. — PMD je pričelo skrbeti za postavitev nagrobnika dr. Fr. Ivanociju, kar bo združeno s proslavo 200 letnice rojstva Mikloša Küzmiča pri Sv. Benediktu. Na občnem zboru se je poudarila misel naj se nesmiselna ulična imena v Soboti nadomestijo z imeni iz naše zgodovine. Enako tudi v Lendavi.

Za bodoče bo društvena naloga zlasti ureditev prostorov, proslava Ivanocija in Küzmiča (izdaja knjižice o obeh), študij narodopisnega gradiva, pospešenje nabiranja muzejskih predmetov in skrb za delovni naraščaj. Treba je dvigniti številu članov, zato so k pristopu vabljeni vsi ljubitelji naše kulture.

Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Vilko Novak, profesor v Mariboru; podpredsednik Franc Gumilar, šol. upr. v Lipovcih; tajnik Viktor Smolej, prof. v Soboti; blagajnik Mirko Štubelj, učitelj v Soboti; knjižničar Ivan Zelko,

GLASI.
SLOVENSKA KRAJINA.

† Klekl Jožef, mlajši

Po dugom betegi so zaspali večno spanje g. Klekl Jožef, plebanoš v Vel. Dolencih. Rojeni so bili g. plebanoš 3. marca 1879. na Krajni, l. 1902. so bili posvečeni v mešnika, od 1911. leta pa so bili plebanoš v Vel. Dolencih. Pokojni so bratranec našega voditelja Klekl Jožefa. Pogreb pokojnoga je bio 26. septembra. Naj počivajo v miri! (Dugše poročilo prinesejo drüge Novine).

Podpora. Po prizadevanji gosp. narodnoga poslanca Dr. F. Klara je naklonila Kr. banska uprava lendavske siromaške kuhinji jako lepo podporo. Neštérni siromak tüdi letos ne bo lačen i to zavolo nesebične dobrotljivosti g. poslanca.

Premeščeni so iz Sobote: g. sodnik Mirko Roš po lastnoj prošnji na sodišče v Laško, po službenoj potrebi sta pa premeščeniva g. major Naradžič v Južno Srbijo i g. učiteo Ferjan v Remšnik na Pohorji.

Olepševalno društvo za Sobotu je bilo ustanovljeno preminoči teden. Za predsednika je zvoljeni g. župan Hartner.

Lepe razglednice törjanske stare cerkvi i sobočkoga grada je založilo Prekmursko muzejsko društvo. Kúpüjte samo te razglednice! Cena 1 D.

Na železnici. Iz Maribora v Sobotu vozita samo dva vagona. Dostokrat je tü pretesno, posebno, ar se notri vozijo ljudje, šteri se ne pelajo prek Müre. Železniška oblast naj to popravi. Na železnici čüjemo vsigdar grdo spako „Murska“ mesto Sobotu. Čüjemo tüdi, da sprevodnik kriči „Dokležóvje, Beltinci“ mesto „Dokležóvje, Beltinci.“ Tüdi „polazak“ je ne slovenski, liki „odhod“. Železmo zboljšanje!!

Selekcijska društva v Bogojini, Beltincaj i v Dolini so dobila po 10.000 Din podpore od ministerstva za kmetijstvo za pospeševanje živinoreje. Se pozna, da mamó v lendavskom srezu dobroga poslanca.

Novi ravniteo mariborskoga bogoslovja je postao g. kanonik dr. A. Osterc, negdašnji beltinski kaplan. Novomi gospodi ravniteli častitamo i njemi železmo vno go božega blagoslova na novom mestu, ki je edno zmed najodličnejših i najbolje odgovornih v celoj škofiji. — G. novomešnik Jerič Mihael je imenüvani za prefekta (predstojnika) v dij. semenišče v Maribori.

Ravniteo soboške gimnazije g. Pregelj Rudolf je premeščen iz Sobote v Maribor. V g. Preglji zgümbimo zaistino dobroga profesora i odgojitela naše dijaške mladine. — Na soboško gimnazijo so premeščeni sledeči gg.: Fabjan Viktor, Jesenovec Franc, Žorga Friderik i Žgur Adela.

Osebni glas. Premeščeni je iz Lendave vojni referent g. Gabrovič Matjaš, ki je že 15 let najverneje spünjavao svoje posle v Lendavi. Dober gospod je vsakšemi rad pomogeo v vojaškej zadevi, zato ga je lüdstvo vzlübbilo i spoštüvalo. Njegovo novo mesto pa je Džakovica pri Albanskoj meji. G. Gabrovič je naš rojak, rojen na Gredaj pri Hotizi. Na novom mestu njemi železmo, naj se dobro počüti i naj Slovensko krajino vsikdar ohrani v dobrom spomini.

Naša gimnazija v Soboti. V prvi razred se je letošnje leto vpisalo 124 dijakov. V prvih štirih razredaj (v nižjoj gimnaziji) je nad 390 vučencov. V dvema samoupravnima razredoma — to je v V. i VI. razredi je nad 70 dijakov. Na celoj gimnaziji je vse vküp nad 460 dijakov. Ali nam

kaplan v Dobroviku; arhivar Bela Horvat, šol. upr. v Krogu; odbornik Miroslav Kokolj, strok. učitelj v Lendavi; preglednika Ferd. Hartner, župan v Soboti in Ivan Jerič, dekan v Turnišču.

PMD zasluži od strani naših izobražencev mnogo večjo pažnjo, kakor je bila deležna doslej. To je edino društvo, ki se bavi samo s študijem Slovenske krajine, zato ga moramo vsi podpreti.

more što praviti, da mamó premalo dijakov za obstoj popune osemrazredne gimnazije?!

Molitvi za preganjane katoličane v Španiji i za svetovni mir se bodo opravile v vseh naših cerkvaj dnes 4. oktobra.

Slomšekov sväték. 24. sept. je šolska mladina cele naše krajine obhajala Slomšekov den. Bog daj, da bi bilo v njoj kaj Slomšekovoga düha.

„Orion“-„Blaupunkt“
radio aparate

Vam predvaja brezobvezno
prva prekmurska strokovna
radio delavnica
NEMEC JANEZ
v MURSKI SOBOTI.

Ivanci. Prostovolna gasilna četa se tem potom najtopeje zahvaluje g. Dr. Klar Franci narodnomi poslanci, da nam je s svojoj prošnjov sproso pri kr. banska upravi v Ljubljani za zidanje gasilskoga doma znesek 5000 Din. Gasilsko društvo se že več let pripravla, da si postavi svoj dom. Ne je pa moglo priti do nikše pomoči, dokeč joj je ne priskočo na pomoč g. poslanec Dr. Klar. Z ednim se tüdi društvo zahvaluje občinskomi odbori v Bogojini, posebno pa g. predsedniki, da nam je zagotovo v proračuni znesek 1000 Din za zidanje gasilskoga doma. Potrebno pa je šče vno go trüda, trpljenja i pomoči, da si mala četica zgradi primerno gnezdico. Četa je trdna i verna, zato se vüpamo, da bo s svojimi trdümi, krvavimi žülamu s pomočjov občanov prišestno sprotoletje pokazalo geslo pozdrava: „Pomozi Bog!“ Najprve teda tovariši gasilci s tem vüpanjom nam bo vse lahko, najbolje lahko nam pa bo, kda si zdéhnejo: „Hvala Bogi, spunila se nam je žela!“

Zdravnik v Dobrovniku išče starejšo, pošteno, delavno i čisto službenico, ki zna kühati i se razmi na vsa gospodinjska dela, da bi lahko bila gospodinja. Od službenice se zahtevle znanje vogrskoga jezika. Več se zve pri zdravniku.

Lendava. Zavolo pomenkanja prostora v zadnoj številki Novin komaj zdaj lahko sporočamo. — Dva tjedna bo, kak je Lendava doživela veliko senzacijo. Obiskao jo je najmre akrobat g. *Barkovski Peter - Hari*, ki je štiri večere, to je od četrtka do nedele nevervane reči kazao na vajati. S strehe enonadstropne hiše g. Tivadara pri cerkvi je vtégno vajat prek po cesti na drügo hišo. Na toj vajati je Barkovski dosta bole gvišno hodo, kak što drügi po vednakoj cesti, če si liter vina potoči dol po gri. V rokaj je vsikdar držao kakših pet metrov dugo štango, s šterov si je pomagao držati ravnovesje. I ka smo te videli? Prek vajati je šo mirno, kak trezen človek hodi po poti. Gde šte je henjao i stao. Drügoč je pa bežao prek s hitrimi koraki, kak piceki bežijo, gda kvočka kaj najde. Pa drügoč si je neseo sto pa stolec s sebov i je na sredi vajati nad cestov stano, sto postavo na vajati, stoček tüdi, se nanjega seo i na sto skladao večerjo i začno večerjati. V svojoj gostolübnosti je pozvao gledalce gor na vajati k večerji, rekši, ka šče na drügom kraj stola je prostor za ednoga. Se razmi, da tüdi najbolje lačen ne vüpao gor iti. Drügoč si je pa košare, spletene iz šibja kak korbeo, zvezao na noge i tak šo prek po vajati. Nato jih je vrgeo dol, da si jih je vsakši lahko zvezao na noge i bi šo probat. Pa nihče ne vüpao. Drügoč si je pa z robcom zavezao oči, nato se pa šče vsega oblekeo v šörko vreče i se na vrhi glave zavezao. Samo roke je porino skoz lüknje, da je lahko palico držao v rokaj i tak šo prek ceste. Tüdi z biciklom i motorbiciklom se je vozo prek po voži. Pač strašne reči je predvajao, ka so ništérni malo ne omedlevali. — Barkovski je oženjen, star 25 let. Na pitanje, kak je prišeo do togaj posla, je pravo, da je pred osmimi letami vido znamenitoga akrobata Strohschneidera, ki je tüdi v

Maribori hodo (tü bodi povedano, da se Strohschneider nej bujo, nego samo nogo i rebra potro, gda je v Sigedvari spadno z vajati) i tak dobo veselje. Obhodo je že vso Jugoslavijo i Madžarsko. Rojeni je v Novom Vrbasi, je Hrvat i govori šče nemški i bole slabo madžarski. Lendava i okolica ga ne bo hitro pozabila.

Prvi sneg se je pokazao pri nas zadnjega septembra v ranih jütrašnjih vöräj. Mislimo, da se nam letos rano zima nakloni.

V. Polana. Nekdašnja sloga i jedinstvo med nami polančari se rüši. Velka većina nas je ostanola verna nesprenmenlivim kršćanskim istinam i ščemo ostati verni našim kršćanskim voditelom, mali deo mlajine se pa že leta zbira okoli naših „šolanah rojakov“, ki so obiskavali šole, da bi nas včili. A smo spoznali, da nam ne davlejo zdravoga kršćanskoga krüha. Ne morejo ga dati, ar se cerkve odznotra bojijo. Mi pa vidimo, ka delajo po sveti takši, ki se cerkve ogiblejo. Vidimo Rusijo, vidimo Španijo. Da bi pa mi svojo lepo cerkev, štero smo si sami postavili s telšimi trdüi, v šteroj se naša deca krstijo, v šteroj poslušamo reč božo, v šteroj smo zbrani vsakšo nedelo pri daritvi sv. meše, da bi mi to cerkev püstili podreti, ali da bi celo pomagali, da kem prve pridejo tisti, ki do jo nam podirali, to pa že ne! Zato se bomo vsi zbrali nazaj v starom tabori, ki je pokriti s cerkvenov strehov. Neštérni, ki so se zbirali pri vrejuvanji pokojne „Ljudske pravice“, a kak koli bili poleg nje, so spoznali prave karte teh lüdi i se pomali oddalüjejo od njih. Idejo nazaj v tisti tabor, v šterom smo skoro vsi Polančarje, to je tabor, ki ga vodijo naši kmetški voditelje gospodje: dr. Korošec, dr. Krek, Klekl i dr. Klar. To so deca verne, pobožne slovenske matere i so sv. vero, ki so jo sprijali od svoje matere, v svojem srci očüvali i jo tüdi nam ščejo očüvati. Neščemo pa iti za tistimi, ki so vero svoje kršćanske matere zatajili. Takši so ne pili v šolaj verno mleko naše slovenske matere učitelice, nego so cecali čemer tühinskih knjig z rdečimi tablami. Teh se mi ogiblemo. Od njih se ločimo i idemo v boj proti njim. Polančarje — bratje! Časi so resni. Okoli nas vsešerom vre. Ne dajmo se zapelati! Ne vervlimo vukom v ovčoj obleki! Što ne zagovarja sv. vere, što mrmra proti Cerkvi, proti dühovnikom, ki so naši učitelje od Boga nam dani, tistoga püstimo, se ga ogiblamo, da nas ne zagifta. Zberimo se vsi nazaj v ednom tabori pod kršćanskov zastavov. V sküpnosti je moč. V jedinstvi zmagamo.

PLETILNICA

SÉČI OLGA

v LENDAVI GLAVNA UL. 38

izdeluje

r a z n e

pleténine.

Posebno ugodno prodaja šport in

š t r a p a

j o p i č e.

Sport.

Lendava — Ptuj 1:1 (1:0)

Nedelska pryenstvena nogometna tekma v Ptuj se je završila palik neodločeno. Lendava je bila sploj v premoči i se na vekše igralo pred golom Ptujja ali smola i neznanje igralcov je vzrok, da je zaslužena zmaga izostala. Že v prvih minutaj je Lendava dosegnola po Teichmanni II. lepí gol i stalno bila pred golom Ptujja, ali brez uspeha. Premoć Lendave je šče v drügom polčasi tüdi bila. Ptuj je iz edne nevarne situacije izjednačo rezultat. Za tem golom je Lendava nastopila s celov silov i dosegnoll so iz sloboznoga strela zabiti drügi gol, ka pa je na največše začüdenje samih Ptujčarov sodnik Turk ne priznao, zavolo faulta na golmana. Sodnik g. Turk je vno go grešio, a največšo krivico je napravo Lendavi, gda ne je priznao njej drügi zasluženi gol i stem njej vzeo zmago, šteroga si je zaslužila, ar je za 4 do 5 golov bila bolša od Ptujja.

Janko Verbajnsak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

In kdo je danes, ki si upa nasprotovati državno-kapitalističnemu rus-kemu komunizmu, pred katerim klo-nijo glave žalibog že nekatere države; zopet je sv. katoliška Cerkve.

Sedanji socialni papež Pij XI. je energično obsodil moderno suženj-stvo, v katerega je pahnil ruski kom-unizem, ki se tudi nam vsiljuje od strani raznih ljudskih frontašev, miljo-ne in milijone ruskih kmetov in delavcev.

Že zadnjič sem omenil, da je na Ruskem zamrla vesela pesem kmetiča, ki se vrača sicer utrujen iz dovrše-nega dela na polju domov, zamreti je morala ta pesem v prsih ruskega kmeta — delavca — proletarca, ko pa je vendar znano, da še nimamo stro-jev, ki bi znali peti, stroji samo hreščijo, samostokajo. In do navadnega stroja s to razliko, da je nadomestilo stroja dražje kot nadomestilo delavca-človeka, je ponižal Stalin milijone ruskega naroda.

Komunistični mogotci kovejo za-kone ne zato, da bi z njimi osrečevali svoje podložne, ampak zato, da mo-rejo zakonitim potom ubijati in po-bijati popolnoma izmozgane in izčr-pane delavce — sužnje ter se s tem svojim „zakonitim“ nečloveškim po-četjem opravičiti pred onim svetom, ki je zavrgel Kristusa in njegov sveti nauk. (Dalje.)

Skrb za naše v tujini.

Pomagaj si sam i ti Bog tudi pomore — tak pravi narodni prego-ovor. To vala za vsako naše delo; delo za potrebe naše krajine. Či bomo ča-kali vse od drugoga, te nikam ne pri-demo. V vzgled nam naj bodo naši predniki-voditelji našega ljudstva. Za duševne potrebe ljudstva so sami vse preskrbeli (molitvenike, šolske knjige itd. dobre liste: Kalendar, Novine in Marijin list). Z ljudstvom so živeli i za ljudstvo. Borili so se duga leta, vztrajno i odločno, če so štel i kaj do-segnoti. Ar so se pa vsigdar borili za pravične potrebe našega ljudstva, so vsigdar tudi zmagali, vsigdar dose-gnoli to, ka je bilo potrebno dosegnoti.

Tudi zdaj ma naša krajina vno-go potreb. Gospodarsko stanje našega kmeta kriči po pomoči. Pravična od-mera davkov, dugovi, cene kmetjskih pridelkov, naše šolstvo, gimnazija itd. — to so sama takša pitanja, ki so potrebna pomoči i rešitve. A skoro med najbolje važnimi našimi potrebami je naše izseljenstvo. Či se sami ne pobrigamo za nje, se nišče nede. A či ščemo svojim izseljencom pomagati, moramo najprle naše izseljenstvo do-bro poznati. Posebno moramo meti v

Dobroslav.

Naša trgatba.

Nato pa, či je že kukarca potr-gana, sekajo kukarišče. Trdo je kuka-rišče i srpi se radi zasekavlejo v nje: s pravov rokov sekajo, z levov pa lovijo snop, šteroga zvežejo s tikvinim biljom. Vsakši se pašči, da bi bio med prvimi. Snope skladajo v küpe, vse v ednoj rendi, kak trsje v gorica. Vsa njlva se vidi zdaj kak na kratko zre-zani vlasovje, samo črevčavnjek se razprestira po njlvi i žute pa debele tikvi so nametane po rendaj i včasi se najde na kakšoj na šörko razraš-čeni napis, ki ga je vrezala kakša ro-ka, kda si jo šče komaj opazo med lopatastim listjom.

Tak delajo notri do kmice, do-keč ne pribri prek jousja čisti glas iz zvonika domače cerkve, da vsakši šepeče pobožno molitev za sebe.

Našim ljudem je molitev i spe-vanje pesmi vse ka majo. I lepo je to. Ka bi pa delali naši ljudje brezi pesmi? Nevol majo itak preveč na sveti..

Spevlejo pri mlatitvi, so mehki v bratvi, jvkajjo na gostüvanji, se šen-garijo na krstikaj pa godovnih dne-vaj, se norčarijo k fanjščeki, pa na-pijejo pri zapitkaj i spevlejo na ves glas v cerkvi Bogi na čast. Pesem jih sprevaža k soldakom, s pesmijov se pelajo proti domi, pesem jih sprevaža

pregledi vse tiste strani našega izsel-jenstva, ki so potrebne pomoči.

Ve sami znamo, kak je denešnji čas. Za vsako pomoč, ki jo od koga čakamo, trbe meti dokaze za to, da je pomoč potrebna. Če se šola po-dira ali kaj podobnoga, trbej najprle par komisij vö poslati, ki majo to dužnost, da poglednejo, ali je šola v istini potrebna popravka i ali se ne bi dalo tudi kak inači brez popravka postaviti v red ali se pa popravek za par let odložiti i čakati „bouših ča-sov“ — — — A pri tom pregledüva-nji se telko časa zabije i je telko stroškoy, ka bi se v tistom časi vse popravilo, če bi vsakši „pregledüvač“, samo pol tistoga časa za pregledüva-nje pozabo za delo, ki kriči po po-pravki — — —

Tak je z našim izseljenstvom. Vsi čütimo — posebno v dušnopas-tirskom pogledi — da naše izseljen-stvo ne rodi najbolših posledic. Pa vseedno se ne zgenemo. Ali mogoče tudi čakamo koga, ki bi prišeo k nam i pravo — pun dokazov — da se je že telko i telko naših občanov, ali bolše, faranov v tujini pogübilo po našoj krivdi? Ali pa bi šče tudi mi najprle poslali k njim kakšo komisijo, ki bi naj poglednola, ali je pomoč is-tinsko potrebna, ali so že rejsan naši izseljenci tak zapuščeni, da njim trbe kakšo pomoč — na priliko dušno-pastirsko?

Pa püstimo to! Podajmo se rajši na delo. Pomagajmo si sami! Najprle to. Zadnje čase se vno-go piše od toga, ka so fare v skrivnostnom življenji sv. Cerkve. Da so fare cerkev v malom i da je župnik „papež i škof“ v svo-joj „cerkvi“. Zato telko pišejo od farne zavesti i zato povdarjajo, naj se vsako dušnopastirsko delo nasloni na faro, na farno življenje. Či vse fare v svojoj fari uredijo svoje farne, cerkvene zadeve, posebno dušnopas-tirske, so urejene tudi v celom skriv-nostnom Kristušovom teli — Cerkvi! Pri tom farnom deli je duhovniki v velko pomoč — farna katoliška akcija.

Zato prvo naj bo, da vse svoje delo za izseljence tesno naslonimo na farno delo, na fare. Vsaka fara se naj, v kelko njoj je mogoče, pobriga za svoje izseljence. Kelko hvaležnoga dela jo čaka. Kakši pa je te delokrog, ki bi ga opravljale i tudi naj opravile naše fare?

1. vsaka naša fara bi mogla meti natančen pregled vseh svojih izseljen-cov. Za vsako ves posebi. Mogla bi meti farno kartoteko svojih v tujini. Za vsakoga izseljenca bi imela pose-ben list, kde bi bilo napisano njegovo ime, z štere vesije, v šteroj državi je zdaj (Franciji, Ameriki itd.), ali je oženjeni ali ne, možki ali ženska, ali piše domo ali ne, ali ma kakši list naročeni, kak se njemi godi; če je o-

v Slavonijo, Bačko i Francijo, skratka: pesem jih sprevaža skoz celo življenje.

Kda je odzvono zvonar i prekri-čao oblake, se težaki napotijo domou. Ve je že večerna zarja dugo krvavo trepetala kre roba oblakov, zvezde so se začale prižigati, kak da bi štele svetiti na pot.

Prvle kak pridejo k večerji, se razidejo domou, da se mujejo, poče-šejo, oblečejo suhe robače, roznate re-kline i speglane robece zvežejo na glavo. Večerja je prec i obilna; ve se vertinja naglo vrti v kühinji, odked se širi dnes tak prijeten duh po gosečoj župi, spuhamom zavci, kisilakovih i jabukovih povitica i vse puno drugih, da se že zadnjih jel komaj dotikajo. Med večerjov vsikdar krožita dve kanti vina, da komaj dohajata edna drugo. Vmes pa se šalijo trgači, da se vsa hiža steple od smeha.

Vsi nasmejani pridejo nato trgači iz hiže, si sposedejo okoli küpa, samo deca se spravijo na vrh. Zdjaj pa zdaj probajo deca zaspevati, pa si šče prav ne vüpajo. Čiduže bole rasté šüm, pogovor je glasnejši, smeh ve-selejši, posebno te, či šteri dobi po nepriliki kakšo vlat v glavo.

Bilje šümi i vlati pokajo, kda spadnejo na sphano zemlo ali se za-letijo v steno. Ves prostor pa raz-svetlava medli posvet.

Za čas privre pesem, prijetna zavolo lehkih glasov deklin, mogočna

Gospodarstvo.

Peronospora na trti.

Letos de žalostna bratva. V ništerni krajaj je grozdje skoro ščis-ta vničeno. Eden gospodar, šteri ma tri plüge goric, mi je pravo, ka ne dobi niti eden akov vina. Skoro vso to ogromno škodo v vinogradaj je letos povzročila peronospora ali kak se pravilno imenuje Plasmopara viticola de Bavy.

Pred dobrimi šestdesetimi le-ti so bili vinogradi ščista vničeni od trsne vüši. Te so skoro vse vi-nograde v Evropi prekopali i pri-nesli iz Amerike ameriansko trto, štera je bila odporna proti trsnoj vüši. A s tov amerianskov trtov se je pri nesla v Evropo nova bo-lezen, peronospora, štero so prvi-krat opazili l. 1878. v Franciji. Par let kesneje se je peronospora po-javila skoro v vsej vinogradnih kra-jaj Evrope i do zdaj napravila ško-do, ki znaša več sto milijard Din.

Peronospora je gliva, štera se razmnaža s semenjom, ki ga zove-mo trosi. Ona se je tak prilagodila našim vremenskim prilikam, ka raz-vija tri vrste trosov: zimske, spro-toletne i letne troses. Prezimi v ob-lik i zimskih trosov v odpadlom listji. Na sprotoletje, kda je že zadosta to-plo, navadno maja meseca se iz teh zimskih trosov razvijejo mali mehurci, v šterih je do 50 spomladanskih tros-ov. Mehurčki se rezpočijo i zreli trosi pridejo z zemlov, štera ob dešč i škropi, na najnižje liste. Na listji tej trosi ob toplom i vlažnom vremeni izklijajo i klica se zarije na spodnjoj strani v list. Te belice izsesavlejo listne stanice i zato list postaja blede žuti, nato temno žuti. Če obrnemo list proti sun-ci, se vidi na tistom mesti lista, kde se je zarinola v njega klica, kak kak-ša masna lisa. Kda se je klica v listi dobro razvila, prodre na spodnjoj stra-ni lista na površje. Gde se vidi kak

ženjeni i so deca doma, bi dobro bilo znati, kak so ta deca doma preskrb-lena, kak se vzgaja, pri kom so. Kda je izseljenec odišeo v tujino itd. Fara bi si dala v tiskarni natiskati takše rubrike i se doma samo spunijo. Tak bi dušni pastir meo dober pregled vseh svojih faranov v tujini i bi se tak tudi spoznao nekoliko poblize z razmerami, ki vladajo med njegovimi izseljenci.

2. Iz toga pregleda bi spoznao tudi i znao, kelko svojih faranov ma v a) Sev. Ameriki, b) Jüžnoj Ameriki, c) v Franciji i d) i kelko jih slüži po raznih krajih naše države (v Sloveniji, na Hrvatskom i v Srbiji).

3. Kda bo dušni pastir to že vse meo, te šče bo komaj lahko začno s

zavolo žmečave moških glasov. Pos-tane nekam pobožna pri Mariji, ki je šla na božo pot, strmi pri križnom drevi, se zažené v veselo radost pri dečki, ki misli na svojo deklino, pos-tane tužna pri nezavžiti mladosti i postane mehka pri angeli čuvari.

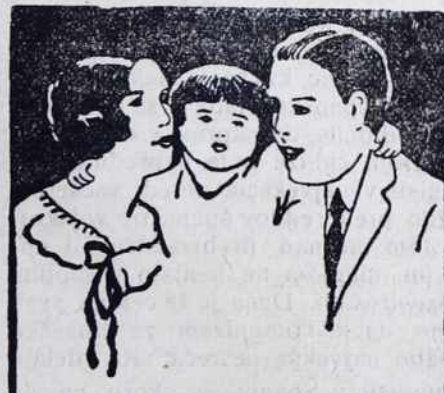
Med tem pa dečki lükajo v senci za sohami ali za kolami, največ pa v senci lugaša, kde se znajo do sita najesti čarnoga klintana.

Küp kukarce je čiduže menši, napravijo vrtanik, kukarca se razgrene vsakšemi k nogam, da ostane na sre-di goli pod. Ves čas pa krožijo kante od rok do rok, napunjene z rezkov jabočnicov ali z izabelov.

Vlati zmenkajo trbelo de stanoti iz toploga bilja. Prvle pa šče nadeli vertinja vsakšega lüpača s toplimi ku-karčnimi pogačami, z naribanimi ja-bukami i makom na sredi, štere tak prijetno dišijo. I tak se pomali razi-dejo po svojih domaj.

Vöni pa sveti mesec, da je sve-tloba razlejana, kak da bi bela mehka vuna pokrivala zemlo. Lepe so takše noči nad našo ravnino, šče lepše so naše pesmi, kda zaplavajo prek vesi i se pomirijo nad našimi polami. Vno-go mladih šrc zna te zatrepetati, gda prepozna znani glas . . .

Šče pesem na pot, krič srečnoga dečka i samo mesec šče razlevle svo-jo svetlobo. (Konec.)

Betežni na plüčaj!

Jezeri že ozdravljeni!

Zahtevajte taki knigo od moje

nove umetnosti prehranjevanja, ki je že nešterne rešila. Ona more poleg vsakšega načina življenja pomagati, da se beteg hitro premaga. Nočno znojenje i kašeo prenehata, teža tela se zvläino po povpenji sčasoma beteg preneha.

Resni može

zdravniške znanosti potrjujejo prednost te moje metode i jo radi priporočajo. Kempvrle začnete z mo-jim načinom prehranjevanja, tem bolše bo.

Popunoma kšenk i dobite mojo knigo iz štere te lahko preberali vno-go hasnovitoga. Ar ma moj založnik samo

10.000 falatov za brezplačno razpošilanje, pišite taki, da se bodete mogli tudi Vi računati med tiste srečne ljudi.

Zbiralnica za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. Z. 527.

belkasta pamučna prevlaka. Na teh belih nitkah se razvijejo sivkasto po-letno trosi. Kda tej dozorijo, je veter raznaša i tak pridejo na druge liste, gde pri zadostnoj toplini i vlagi vzka-lijo i pa prodrejo v list i se tü dale razvijejo.

Peronospora pa napada ne sa-mo listje, nego tudi grozdje. Že pred cvetenjom ali naskori po cvetenji na-padne jagode i tak prevleče z belov prevlakov. Debelejše jagode napadne na petlikicaj. Jagode postanejo rjave na njih i se pojavijo male jamice, sledkar počrnijo i odpadnejo. (Dale.)

pravim dušnopastirskim delom za svoje v tujini. Zdjaj bo glavno skrb posveto-tomi, da zveze med njimi i domačov farov kak najbolje poživi, to se pravi, da bi pravzaprav mogeo biti na nekši način z vsakim svojim faranom v tujini v zvezi. To je ne žmetno. Samo ne trbej pozabiti na to, da je vsaki župnik za svojo farno ravno to, ka je škof za svojo škofijo. Škof nemre priti do vsake svoje ovce. I ka napravi? Vsako leto ednok napiše dugše pismo (pastirski list!) i ga pošle vsem žup-nikom, naj ga svojim vernikom pre-čtejo. S tem pismom stopi škof do vsakoga svojega vernika i podobno naj bi bar vsako leto ednok napravo župnik za svoje ovce, ki so ne doma, ki so v tujini i zato sam nemre do njih! To se pravi, naj bi tudi on njim poslal posebno pismo — „farno pi-smo“ svojim izseljencom. — Pa o tom v prihodnjoj številki Novin.

Službena naznanila.

Začetek letošnje trgatve. Na podlagi § 8 zakona o vinu in čl. 26 pravilnika k temu zakonu odrejam: 1) Obča trgatve grozdja za pripravljanje vina se ne sme vršiti pred 5. oktobrom 1936. Pred določenim splošnim rokom se ne sme trgati grozdje za napravo vina. 2) Namizno grozdje (grozdje za zobana e) se sme trgati prej, kadar sorta popolnoma dozori in se vinogradniku ni treba držati določenega roka splošne trgatve. Priporoča pa se, da se tudi namizne sorte ne berejo prezgodaj. 3) Za močno rudeče vinsko sorto, ki močno gnijejo, nadalje za zgodnjo vinsko sorto in v slučaju slabega vremena lahko pristojne občinske uprave sporazumno z sreskim kmetijskim referentom dovolijo trgatve tudi pred določenim rokom. O tem je treba redno takoj obvestiti sresko načelstvo radi obvestitve kletarskega nadzornika. 4) Samorodnice (šmarnica itd) se lahko trgajo tudi pred določenim rokom, ker po zakonu o vinu ne pridejo v poštev za promet. 5) Neupoštevane določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatve se bo kaznovala po § 30 zakona o vinu z zaporom 1—14 dni ali z denarno kaznjio od 25 do 1000 Din. 6) Vinogradnik, ki bo bral pred določenim rokom tudi ne dobi dovoljenja za slajenje mošta. Izkušnje zadnjih let učijo, da se boljša vina pozne trgatve razmeroma lahko spravijo v denar, slabša vina od prezgodnje trgatve pa nimajo kupca tudi po nizki ceni, ter kvari-rijo ugled dobrih vin — Priporoča se vsem vinogradnikom, da s trgatvijo ne hite, ker ravno zadnje dni zorenja grozdje pridobi največ sladkorja! — Sreski načelnik: Dr. BRATINA s. r.